

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ)

29. јун 2019.

Напомене. Испит траје 180 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омогу вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ			УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.			Укупно

ПИТАЊА

1. Веома дугачак цилиндрични коаксијални кондензатор, полупречника проводника a и b ($b > a$), има савршен нехомоген диелектрик, чија пермитивност зависи само од одстојања r од центра кондензатора као $\epsilon = \epsilon_0(b^2 / r^2)$. Кондензатор је прикључен на извор сталног напона U . Одредити расподелу запреминског везаног наелектрисања у диелектрику. Занемарити ивичне ефекте.

2. Полазећи од основних једначина које описују стационарно струјно поље, извести везу између капацитивности и проводности кондензатора са несавршеним хомогеним диелектриком пермитивности ϵ и специфичне проводности σ .

3. Написати у комплексном домену израз за (а) вектор јачине електричног поља у функцији електричног скалар-потенцијала и магнетског вектор-потенцијала и (б) Лоренцов услов за вакуум. (в) Користећи изразе под (а) и (б), извести израз за вектор јачине електричног поља само у функцији магнетског вектор-потенцијала.

(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

4. (а) Написати потпун систем једначина за брзо променљиво електромагнетско поље у вакууму у диференцијалном облику и комплексном домену. (б) На основу израза добијених под (а), извести таласну једначину за комплексни вектор јачине магнетског поља.

(а)	(б)
-----	-----

5. Раван линијски поларизован простопериодичан TEM талас, чија је средња вредност површинске густине снаге 200 mW/m^2 , се простире кроз хомогену линеарну средину релативне пермитивности $\epsilon_r = 4$ и релативне пермеабилности $\mu_r = 2$. Израчунати (а) ефективне вредности интензитета електричног и магнетског поља овог таласа и (б) време за које талас пређе пут од 75 cm .

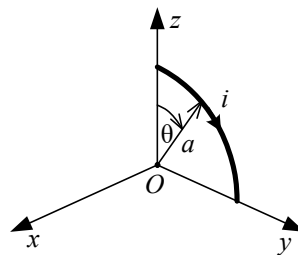
(а)	(б)
-----	-----

6. (а) Извести израз за отпорност зрачења произвољне антене у вакууму у функцији карактеристичне функције зрачења. (б) На основу израза добијеног под (а) извести отпорност зрачења Херцовог дипола дужине l .

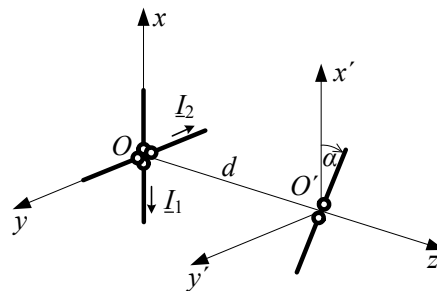
(а)	(б)
-----	-----

ЗАДАЦИ

1. У четврткружној контури полупречника a , приказаној на слици, постоји брзо променљива простопериодична струја дата изразом $i(t) = \sqrt{2}I_0 \sin 2\theta \cos \omega t$, $0 < \theta < \pi/2$, где је I_0 константа, а ω угаона учестаност. Одредити у комплексном облику (а) расподелу наелектрисања контуре, (б) електрични скалар потенцијал на x -оси и (в) вектор јачине индукваног електричног поља на x -оси.

2. Два предајна полуталасна дипола укрштена су под правим углом и напајају се простопериодичним струјама, учестаности f и комплексних вредности $I_1 = I$ и $I_2 = -j4I$. На растојању d ($d \gg \lambda$), у равни $x'O'y'$, налази се пријемни полуталасни дипол који са x' -осом заклапа угао α , као на слици. Средина је вакуум. Одредити (а) комплексни Поинтингов вектор на месту пријемног дипола и (б) угао α ($0 \leq \alpha \leq \pi/2$) за који је снага коју пријемни дипол предаје прилагођеном пријемнику максимална. (в) Ако је $f = 1,2 \text{ GHz}$, $I = 0,5 \text{ A}$ и $d = 200 \text{ m}$, израчунати ту максималну снагу. (г) Како је поларизован резултантни талас који наилази на пријемни дипол? Образложити одговор.

Напомена: у цилиндричном координатном систему је $\text{div } \mathbf{A} = \frac{1}{r} \frac{\partial}{\partial r}(rA_r) + \frac{1}{r} \frac{\partial A_\phi}{\partial \phi} + \frac{\partial A_z}{\partial z}$

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ),
ОДРЖАНОГ 29. ЈУНА 2019. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $\rho_p = \frac{4\epsilon_0 U}{b^2 - a^2}.$

2. $G = \frac{\sigma}{\epsilon} C.$

3. (a) $\underline{E} = -\text{grad} \underline{V} - j\omega \underline{A}.$ (б) $\text{div} \underline{A} = -j\omega \epsilon_0 \mu_0 \underline{V}.$ (в) $\underline{E} = \frac{1}{j\omega \epsilon_0 \mu_0} \text{grad}(\text{div} \underline{A}) - j\omega \underline{A}.$

4. (a) $\text{rot} \underline{E} = -j\omega \underline{B}, \text{rot} \underline{H} = j\omega \underline{D}, \text{div} \underline{D} = 0, \text{div} \underline{B} = 0.$ (б) $\Delta \underline{H} + \omega^2 \mu_0 \epsilon_0 \underline{H} = 0.$

5. (a) $E = 7,3 \text{ V/m}, H = 27,4 \text{ mA/m}.$ (б) $\Delta t \approx 7,07 \text{ ns}.$

6. (a) $R_{\text{zr}} = \frac{Z_0}{4\pi^2} \oint_{4\pi} F^2(\Omega) d\Omega.$ (б) $R_{\text{zr,Herec}} = \frac{Z_0}{6\pi} (\beta l)^2.$

ЗАДАЦИ

1. (a) $\underline{Q}(\theta=0) = \underline{Q}(\theta=\pi/2) = 0, \underline{Q}' = -\frac{2I_0}{j\omega} \cos 2\theta.$ (б) $\underline{V} = 0.$ (в) $\underline{E}_{\text{ind}} = -j\omega \frac{\mu_0 I_0 a e^{-\beta \sqrt{x^2+a^2}}}{6\pi \sqrt{x^2+a^2}} (\mathbf{i}_y - \mathbf{i}_z).$

2. (a) $\underline{P} = \frac{17Z_0 I^2}{4\pi^2 d^2} \mathbf{i}_z.$ (б) $\alpha = \pi/2.$ (в) $P_p \approx 7,81 \mu\text{W}.$ (г) Резултантни талас је елиптички поларизован.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 3. ЈУЛА У 14:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ, У СОБИ 63, ЈЕ 3. ЈУЛА ОД 14:30 ДО 15:00 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика